

הלכה נוספת מביאה המשנה: **רבי יוסי אומר: יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, ושבת והוציא את הלולב לרשות הרבים, פטור, מפני שהוציאו ברשות.**

כלומר, רבי יוסי סבר, שהטועה בדבר מצוה ושגג ועשה דבר שחייבים עליו במזיד כרת, הרי הוא פטור מקרבן חטאת, כיון שהיה טרוד בדבר מצוה, וממהר לעשותה, ומתוך כך טעה ושכח. (199)

גמרא:

ומבאר הגמרא: **מנא הני מילי שאין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב ראשון של חג בלולבו של חברו?**

דתנו רבנן: נאמר בתורה [ויקרא כג מ]: "ולקחתם", שתהא לקיחה כיד כל אחד ואחד,

ואין יוצאים כולם בנטילת האחד. (200)

"לכם", משלכם, להוציא את הלולב השאול ואת הגזול. והיינו, שהקפידה תורה שיהיה הלולב משלו דוקא.

מכאן אמרו חכמים: אין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון של חג בלולבו של חברו, אלא אם כן נתנו לו במתנה.

ומעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא, שהיו באין ספינה, ולא היה לולב אלא לרבן גמליאל בלבד, שלקחו באלף זוז.

נטלו רבן גמליאל ויצא בו, ונתנו לרבי יהושע במתנה. (201) נטלו רבי יהושע ויצא בו, ונתנו לרבי אלעזר בן עזריה במתנה.

נטלו רבי אלעזר בן עזריה ויצא בו, ונתנו במתנה לרבי עקיבא. נטלו רבי עקיבא ויצא

200. במאירי הקשה, מדוע הוצרכו לדרוש הלכה זו מקרא ד"ולקחתם", הרי הלכה פשוטה היא בכל מקום, בדבר התלוי במעשה — כהנחת תפילין וציצית, אין האחד יוצא ידי חובתו במעשה של חברו, דהא דמצינו גבי קריאת המגילה ושופר שאחד מוציא את כולם, היינו משום שעיקר המצוה היא בשמיעה ולא במעשה הקריאה או התקיעה?!

ובאחרונים תירצו, דסלקא דעתך, כיון שטעם המצוה הוא כדי לרצות ולהעביר טללים רעים, די בכך שיטלוהו בית דין ועל ידי זה יעלה לרצון לעם כולו. וראה עוד בילקוט מפרשים.

201. באחרונים האריכו לבאר באיזה קנין הקנו את הלולב זה לזה, וראה ילקוט מפרשים.

הראשון בגבולין נוהגים במקדש כל שבעה, היאך יפרשו את דברי המשנה כאן — דבשאר ימים יוצא אדם בלולבו של חברו, הרי בגבולין ודאי לא איירי, שהרי כלל לא היו נוטלין כל שבעה, ובמקדש הרי בעינן "לכם" כמו ביום הראשון?!

ויש שפירשו, דמשנתנו לחצאין קתני, והיינו שבתחילה איירי בזמן שבית המקדש קיים, ובזה חילקו דדוקא במקדש היו נוטלין כל שבעה אבל בגבולין יום אחד, ולבסוף איירי אחר תקנת רבי יוחנן בן זכאי, שלולב ניטל במדינה כל שבעה, דבזה לא בעינן "לכם".

199. לשון רש"י. טעם פטור "טועה בדבר מצוה" לדעת רוב המפרשים הוא משום דלא חשיב שוגג אלא אונס או קרוב לאונס, וראה בהרחבה בילקוט מפרשים.